

ARTIS

Geachte leden van de commissie Economie, Financiën en Bestuur,

Veel dank dat wij de mogelijkheid krijgen als ARTIS om in te spreken.

ARTIS heeft niet alleen een belangrijke functie voor Nederland, maar vooral ook voor Noord Holland. Jaarlijks ontvangt ARTIS een zeer breed publiek van zo'n 1,5 miljoen bezoekers waarvan het grootste deel afkomstig is uit de provincie. Bovendien biedt ARTIS werk aan de meer dan 500 veelal in Noord Holland woonachtige medewerkers en vrijwilligers.

Begin dit jaar wilde ARTIS haar ambitieuze masterplan lanceren. Een plan waarin ARTIS de natuur dichtbij brengt; van het onzichtbare leven in Microbia, tot het oneindige in het Planetarium. Een plan waar planten, dieren, een museum over de rol van de mens in de natuur, en een duurzame proeftuin onze bezoekers bewust maken van het belang van de natuur en hen stimuleert om in hun dagelijkse leefpatroon betere keuzes te maken.

Toen kwam het coronavirus en de impact hiervan op ARTIS is werkelijk ongekend. Sinds de oprichting in 1838 is ARTIS nog nooit zo hard getroffen. Niemand had begin dit jaar kunnen voorzien dat ARTIS in plaats van grote stappen vooruit, juist enorme stappen terug zou moeten doen. Alle inkomsten uit kaartverkoop, evenementen, horeca, winkerverkoop en parkeren vielen weg. Sponsorcontracten werden niet verlengd. En dat terwijl alle kosten voor de diervoorziening, en het beheer en onderhoud van het park gewoon doorlopen.

ARTIS stevent, ondanks zeer ingrijpende bezuinigingen, dit jaar af op een verlies van 10 miljoen euro. Voor volgend jaar wordt rekening gehouden met 5 miljoen verlies. Tenslotte is ARTIS nog steeds zeer beperkt open, en zijn alle andere inkomstenbronnen nog steeds grotendeels weggevalen.

ARTIS heeft hierdoor een serieus cash flow probleem, terwijl er een aantal noodzakelijke investeringen aankomen die niet uitgesteld kunnen worden. ARTIS hoopt dan ook dat het Rijk, de Provincie, en de gemeente de handen ineenslaan om ARTIS juist nu te steunen. Eén van

ARTIS

de meest bezochte Nederlandse iconen mag niet tussen wal en schip vallen in tijden van nood.

In het Raamwerk voor de uitvoering van motie 42 zijn de drie doelen van het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds geformuleerd:

- Vermindering CO₂ uitstoot in de gebouwde omgeving
- Versterkte culturele en maatschappelijke sector
- Meer en goed geschoold personeel voor de technische sector

Graag wil ik u in dat kader informeren over de noodzakelijke restauratie en verduurzaming van het Rijksmonument ARTIS-Aquarium. Eén van de meest bijzondere monumenten die ons land rijk is. Niet alleen door de oorspronkelijk drievoudige functie van aquarium, museum en universiteitsgebouw, maar ook vanwege de toen toegepaste innovaties om de miljoenen liters water te ‘verwerken’ in de ‘catacomben’ van het gebouw.

Het Aquarium wordt in februari 2021 na 138 jaar voor het eerst gesloten omdat het gebouw door de inwerking van al het zoutwater uit de bassins zo aangetast is dat het niet langer veilig is voor bezoekers, medewerkers en dieren. Als het gebouw niet op heel korte termijn gerestaureerd kan worden, zal het zelfs mogelijk gesloopt moeten worden omdat het de kans op het bezwijken van delen van het gebouw snel toeneemt.

De restauratie en verduurzaming van het ARTIS-Aquarium kost ruim 30 miljoen euro. Waarvan 7 miljoen voor de innovatieve verduurzaming om het gebouw volledig ‘fossielvrij’ te maken met bijvoorbeeld warmte uit de gracht. Deze verduurzaming stimuleert innovaties en werkgelegenheid, en past naadloos in onze maatschappelijke ambities om ons brede publiek mee te nemen in de huidige duurzaamheidsuitdagingen.

Bovendien is het deel van onze culturele rol om ons gezamenlijk erfgoed te behouden voor de toekomst. Hiermee past de verduurzaming van het Aquarium naadloos binnen de voorgenomen uitwerking van motie 42.

ARTIS

Behoud, restauratie en verduurzaming van het Aquarium is cruciaal want het:

- behoudt en verduurzaamt ons gezamenlijk erfgoed
- agendeert duurzaamheid en innovaties,
- trekt veel bezoek dat bijdraagt aan ARTIS' broodnodige inkomsten,
- heeft een belangrijke rol in educatie over onze omgang met water,
- vergroot de bassins van het waterleven: vissen, koralen, etc.,
- borgt werkgelegenheid en stimuleert innovaties.

Steun helpt ARTIS te overleven en sterker uit de crisis te komen. Als ARTIS geen steun krijgt, volgt verpaupering en zijn de gevolgen niet te overzien. Wat niet alleen een enorme impact heeft op ons gezamenlijke culturele erfgoed en de werkgelegenheid maar ook enorme gevolgen heeft voor de honderden verschillende diersoorten die er leven.

Namens ARTIS wil ik de commissie oproepen om de suggestie van de Gedeputeerde Staten om een subsidieregeling in te stellen voor de verduurzaming van Rijksmonumenten te omarmen. Ik wil daarbij wel aangeven dat de in de brief genoemde bedragen veel te laag zullen zijn om de grote uitdaging die er voor monumenten liggen als het gaat om verduurzaming aan te kunnen gaan. Het is belangrijk een ruimhartige toebedeling hiervoor te realiseren.

ARTIS is veel meer dan een dierentuin. Het is een icoon en cultureel erfgoed. Het is ook een stichting en goed doel met de omvang van een middelgroot bedrijf dat werkgelegenheid biedt aan veel mensen uit de provincie Noord Holland. Artis mag niet omvallen. Dankzij steun aan de verduurzaming van het ARTIS-Aquarium wordt bijgedragen aan het behoud en de duurzame versterking van dit 182 jaar oude instituut.